

Frank Amory, programmamanager ouderenzorg bij ZIO en Lisette Ars, programmamanager bij Envida.

Ondersteuning voor huisartsen, onder meer met Zorgpunt
ZIO: zorg op juiste moment en plaats

Betere ouderenzorg door samenwerking

Zorg In Ontwikkeling, kortweg ZIO, ondersteunt huisartsen in de regio Maastricht-Heuvelland. Daarnaast houdt ZIO zich bezig met zorginnovaties. Een van de speerpunten is het beter en slimmer organiseren van de ouderenzorg, samen met een aantal partners onder wie zorgorganisaties Envida, MUMC+ Herstelzorg en Sevagram. Nieuw is onder andere het Zorgpunt waar huisartsen, wijkverpleegkundigen en andere professionals terecht kunnen om een tijdelijk verblijf, opname of andere zorg voor ouderen te regelen. 'Het gaat altijd om de juiste zorg op het juiste moment en de juiste plaats.'

Door **JOS CORTENRAAD** | Fotografie **PAUL ROUS**

Franks Amory, programmamanager ouderenzorg bij ZIO, wil en kan er niet omheen. 'Als we de ouderenzorg niet efficiënter inrichten en beter organiseren, dan voorzien de zorgorganisaties in de regio problemen. We worden met z'n allen immers steeds ouder, we wonen steeds langer zelfstandig thuis, we vergrijzen. Opgeteld betekent dat een groter beroep op de zorg. Op de eerstelijnszorg vooral, de zorg waar wij ons met name op richten. Ouderen met klachten gaan allemaal naar de huisarts. Logisch, zo is het systeem in Nederland ingericht. Een prima systeem, maar we zien de druk op de huisartsen groter en groter worden. Ze zien mensen met dementie, met lichamelijke klachten, depressies. Eenzame mensen soms die niet meer thuis kunnen wonen, die hulp nodig hebben. De huisarts moet de diagnose stellen, beslissen welke hulp nodig is. Welke hulp precies? En waar dan? Ouderenzorg is heel complex en er komt steeds meer vraag. Het wordt een hele opgave om iedereen goed te helpen.'

NETWERK

Precies, zegt Lisette Ars, programmamanager bij Envida, een van de grotere organisaties in Zuid-Limburg met 3200 medewerkers, duizend vrijwilligers, ruim twintig woon-zorgcentra en wijkzorg. 'De juiste zorg op de juiste plek is puur maatwerk geworden, persoonsgericht. Vroeger waren er nog de verzorgingshuizen, nu zijn er alleen nog de verpleeghuizen voor mensen met ernstige problemen. Om zo lang mogelijk thuis zelfstandig te wonen, is vaak een netwerk nodig van medische ondersteuning, familie, mantelzorg en wijkzorg. We zien in de ouderenzorg al capaciteitsproblemen. We hebben meer mensen nodig die in de zorg willen werken. Het imago is nog steeds niet goed, terwijl er de laatste jaren enorm veel ten goede veranderd is. De salarissen en ontwikkelmogelijkheden zijn verbeterd. Werken in de wijkzorg is zo belangrijk, zo bevredigend ook. Als je werkt in de wijkzorg ben je onmisbaar. Je komt bij de mensen achter de voordeur, ziet wat er moet gebeuren

en signaleert vroegtijdig knelpunten. Je bent vaak de steun en toeverlaat.'

Ze deelt de zorgen van Frank Amory. 'De druk wordt steeds groter en daarom moeten we inzetten op innovatie, efficiëntie en samenwerking. Gelukkig zijn er ook heel veel positieve ontwikkelingen hier in Zuid-Limburg. Er zijn de laatste jaren diverse schotten afgebroken. MUMC+, huisartsenorganisaties, zorgorganisaties, verzekeraars, gemeenten; allemaal begrijpen we de urgentie en werken we samen om de ouderenzorg beter te maken, bereikbaar te houden én betaalbaar.'

HUISARTSEN

ZIO werd opgericht in 2013. Wat volgde was de introductie van Keten Complexe Zorg voor ouderen. 'In de meeste praktijken werkt de huisarts samen met praktijkondersteuners ouderenzorg, casemanagers dementie, een specialist ouderengeneeskunde en wijkverpleegkundigen', zegt Frank Amory. 'Samen kijken ze wat ze kunnen betekenen voor kwetsbare ouderen. Dat kan heel breed zijn. Van een tijdelijke opname in een revalidatiekliniek na bijvoorbeeld een val tot en met permanente opname in een verpleeghuis. Maar ook hulp op sociaal gebied, met de inschakeling van thuiszorg, ondersteuning van mantelzorgers, enzovoort. Steeds meer wordt ingezet op preventie, het voorkomen van bijvoorbeeld valpartijen. Of aanpassingen in huis, cursussen, hulp bij medicijnen, leefstijl, beweging. Als ZIO ondersteunen we de Keten Complexe Zorg voor ouderen.'

Sinds kort kunnen huisartsen gebruik maken van Videoconsultatie Ouderenzorg. Ze kunnen hierbij een complexe casus voorleggen aan een team van medisch specialisten.

ZORGPUNT

Een ander recent voorbeeld is het Zorgpunt, sinds november 2020 in de lucht. 'Huisartsen en andere eerstelijnsprofessionals zoals wijkverpleegkundigen of case-managers dementie kunnen hier terecht voor advies', legt Lisette Ars uit. 'Oudere mensen hebben vaak meerdere klachten, lichamelijk en geestelijk. Wat is de beste vorm van hulp? Wellicht een tijdelijke opname of sociale ondersteuning? Bij het Zorgpunt werken cliëntadviseurs van Envida, MUMC+ Herstelzorg en Sevagram met veel ervaring in de ouderenzorg. Samen zorgen ze ervoor dat een oudere de zorg krijgt die op dat moment het beste past.'

'En zeker zo belangrijk', vult Frank Amory aan, 'ze hebben een totaaloverzicht van beschikbare bedden in ons werkgebied Maastricht-Heuvelland. Voorheen was een huisarts soms dagen bezig met het vinden van opvang voor mensen die tijdelijk niet meer thuis konden wonen. Dat is verleden tijd. Zorgpunt zoekt en vindt een plek. En dan ook nog meteen de meest geschikte plek. Dat kan een verpleeghuis zijn, maar er zijn veel meer opties. Tijdelijk verblijf bijvoorbeeld in een hospice, revalidatiebed of crisisbed. Om goed en snel te overleggen, worden video calls ingezet waarin het behandelplan wordt besproken. Uitgangspunt is in principe terugkeer naar huis.'

SCHAKEL

Een tijdelijke opvang is bijvoorbeeld MUMC+ Herstelzorg (zie een artikel over deze instelling elders in dit magazine) en De Schakel, een samenwerking van Envida met het MUMC+. Lisette Ars: 'De Schakel is er voor ouderen die na een behandeling op de huisartsenpost of spoedeisende hulp thuis niet de noodzakelijke hulp

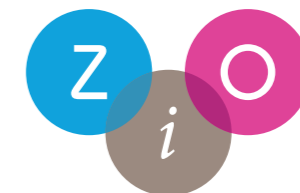
hebben - bijvoorbeeld omdat ze alleen wonen -, maar ook niet in het ziekenhuis hoeven te worden opgenomen. Ze horen niet thuis in een ziekenhuis, maar zijn veel meer gebaat met gerichte therapie, beweging, sociaal contact. Tijdens de opname kunnen we ook bekijken hoe thuis alles geregeld is. Misschien moet daar iets aangepast worden zodat de patiënt daarna veilig en gerust thuis kan komen. De Schakel en Herstelzorg verminderen ook de druk op de ziekenhuizen.'

VERPLEEGKUNDIGE

Nieuw is de verpleegkundige van Envida die 's avonds en in de weekends op pad gaat om zorgproblemen in de thuissituatie op te lossen. Zij of hij werkt vanuit de huisartsenpost en spoedeisende hulp van het MUMC+. 'Dan kan het bijvoorbeeld gaan om een losgeschoten katheter of een onduidelijke klacht', zegt Lisette Ars. 'De verpleegkundige heeft meetapparatuur bij zich en kan indien nodig een arts inschakelen. Ze is er ook voor mentale problemen. Bijvoorbeeld de mantelzorger die er doorheen zit, om iets te noemen. Soms is een kort gesprek al voldoende.'

ZINVOL

ZIO en Envida zijn nauw betrokken bij het op te richten Expertisecentrum Kortdurende Ouderenzorg. 'Uiteraard willen we onze innovaties toetsen met onderzoek', aldus Frank Amory, 'en weer nieuwe oplossingen en ideeën bedenken. Er is nog veel te winnen, bijvoorbeeld met technologische ondersteuning. En dan is er ook nog een andere discussie die nog te weinig gevoerd wordt. Namelijk: hoe ver moeten we gaan met onderzoeken en behandelingen? Wat is zinvol en wat niet? Welke medicijnen wel of niet? Heel belangrijk in dit verband: wat vinden de mensen zelf? Dat gesprek mogen we niet uit de weg gaan, het is misschien wel de essentie van de beste ouderenzorg.'

WWW.ZIO.NL

WWW.ENVIDA.NL

In 2013 hebben twaalf organisaties in de regio Maastricht-Heuvelland, waaronder ZIO en Envida, zich verenigd in de Alliantie Santé. De bestuurders in de Alliantie Santé hebben een manifest ondertekend met de ambitie om de beschikbare middelen voor gezondheid en zorg in Maastricht-Heuvelland zo goed en effectief mogelijk in te zetten. Aan deze ambitie ligt het gedachtegoed Blauwe Zorg ten grondslag. Blauwe Zorg is erop gericht een beweging naar goede, toegankelijke en betaalbare zorg voor burgers in gang te zetten bij bestuurders, managers, professionals én burgers. De afgelopen jaren zijn er door de betrokken partners van de alliantie veel gezamenlijke initiatieven gestart in Maastricht-Heuvelland gebaseerd op de pijlers van Blauwe Zorg. Een van deze thema's is het optimaliseren van de regionale samenwerking in de ouderenzorg.

MEER INFORMATIE OP WWW.BLAUWEZORG.NL.